

V NEMOCNIČNÍM PRACHU

Věnováno těm, jimž válka vzala domov, a hrdinům bez pláštěů, kteří jim vrací naději.

Hrdina. Drtivá většina lidí si pod tímto slovem automaticky představí hollywoodskou hvězdu v nablýskaném obleku s vlajícím pláštěm a horou svalů. Někoho, kdo za svůj hrdinský čin sklídí potlesk milionů lidí. Ale když se nad tím zamyslíme hlouběji, zjistíme, že opravdoví hrdinové nepotřebují plášť, svaly ani slávu. Stačí jim tři zdánlivě obyčejné věci: víra, odhodlání a odvaha.

Ony to totiž vůbec nejsou obyčejné věci. Je jen hrstka těch, kteří v sobě najdou všechny tyto ctnosti současně a dokážou podle nich opravdu žít, i když jim to nepřináší žádné výhody. A když už se takový člověk najde, společnost ho často přehlíží, považuje ho za blázna, nebo ho v horším případě odsouvá na úplný okraj.

Je nesmírně důležité si navzájem pomáhat a podporovat se. Jsme přece jenom lidi. Malí, bezvýznamní tvorové v obrovském vesmíru. Nedokážeme sami bojovat proti vlnám zla, nenávisti a chamtivosti, ale společně tvoříme hráz, kterou jen tak něco neprolomí. Je důležité si připomenout, proč bychom stále měli věřit v dobro a ukázat ostatním, že nepotřebujeme mluvit stejným jazykem, abychom se podpořili nebo abychom se navzájem pochopili, když se nám pod nohama hrouť svět.

„Proč to děláš? Stojí ti to za to jet uklízet do Charkova?“ Naprosto běžné otázky, které mě provázely celým balením kufrů. Není ale škoda, že se raději ptáme na důvody pomoci, než abychom se ptali sami sebe, proč my ostatní jen nečinně přihlížíme? Upřímně, sama jsem neznala odpověď, dokud jsem nezahlédla nekonečné zoufalství v očích rodičů šestiletého ukrajinského chlapečka. Ležel v bezvědomí na lůžku v provizorní suterénní nemocnici v Charkově, zatímco se venku třásla země. Bylo to poprvé v životě, kdy jsem se nedokázala doopravdy nadechnout. Alespoň ne tak svobodně a bezstarostně jako dřív v bezpečí domova. V ten moment se mi v hlavě rozhostilo ticho. Veškeré pochybnosti zmizely. Věděla jsem naprosto jistě, že moje rozhodnutí bylo správné.

Moji nejbližší se mi to snažili vymluvit. Měli strach, a já jim to nevyčítám. Ale v duchu jsem si říkala: není lepší odejít s klidem na duši, že jsme udělali něco pro druhé? Pro někoho, kdo byl v nouzi a v tu chvíli nikoho jiného neměl?

Při loučení s rodinou se mi třásla ruce strachem i nejistotou. Zatímco venku za oknem v Česku byl ještě slyšet bezstarostný dětský smích a jarní zpěv ptáků, tady v Charkově slyším jen vzlykot a dunění z nemilosrdné fronty. Jako by se vše kolem snažilo zabránit nám, byť jen na vteřinu zapomenout na to, co se venku děje. Při pomýšlení, že před pár lety se i zde v těchto ulicích ozývaly písničky a dětský výskot úplně stejně jako u nás doma, mě pálí v krku a píchá u srdce.

Tenhle tíživý pocit zodpovědnosti mě dostal až sem. Do Charkova. Pracuji jako uklízečka v nemocnici. Pro ostatní jsem neviditelná. Nejsem doktorka, neumím operovat ani zastavit krvácení. Ale v nejtěžších chvílích, kdy lékaři nemají čas utěšovat vyděšené rodiny pacientů a sestřičky padají únavou, jsem tu já. Myslím si, že si to většina lidí v tom shonu neuvědomuje, ale tiché podržení za ruku, upřímný úsměv nebo pevné objetí pomůže častokrát víc než tisíce slov.

Tohle není o mopu a dezinfekci, ale o čistých nemocničních pokojích. Ty totiž nevinným lidem, kteří je v troskách svých životů obývají, dávají pocit, že jsou stále lidmi. Tato útěcha a tichá podpora jsou to nejmenší a zároveň největší, co pro ně mohu udělat. Mohu jim tak vrátit kousek důstojnosti. Mohu jim nabídnout aspoň trochu klidu a lidského tepla ve

chvíli, kdy se jejich životní cesta možná blíží ke konci a oni se připravují opustit tento svět plný utrpení. Věřím, že právě v těchto temných chvílích se ukáže dobro v každém z nás.

Ale pravdou je, že hrdinství má mnoho tváří a žádná není důležitější než ta druhá. Moje cesta vede sem, do prachu a hluku Charkova. Ale stejně důležití jsou ti, kteří zůstali v bezpečí domova a pomáhají odtamtud – posílají peníze, balí balíky, nebo jen ve své třídě či práci nenechají nikoho zapomenout, co se děje. Ne každý musí stát v suterénu nemocnice, aby byl hrdinou. Stačí, když ve svém srdci nenecháme zvítězit lhostejnost. Protože nezáleží na tom, kde stojíme, ale na tom, zda jsme ochotni podat ruku někomu, kdo už nemá sílu stát sám.